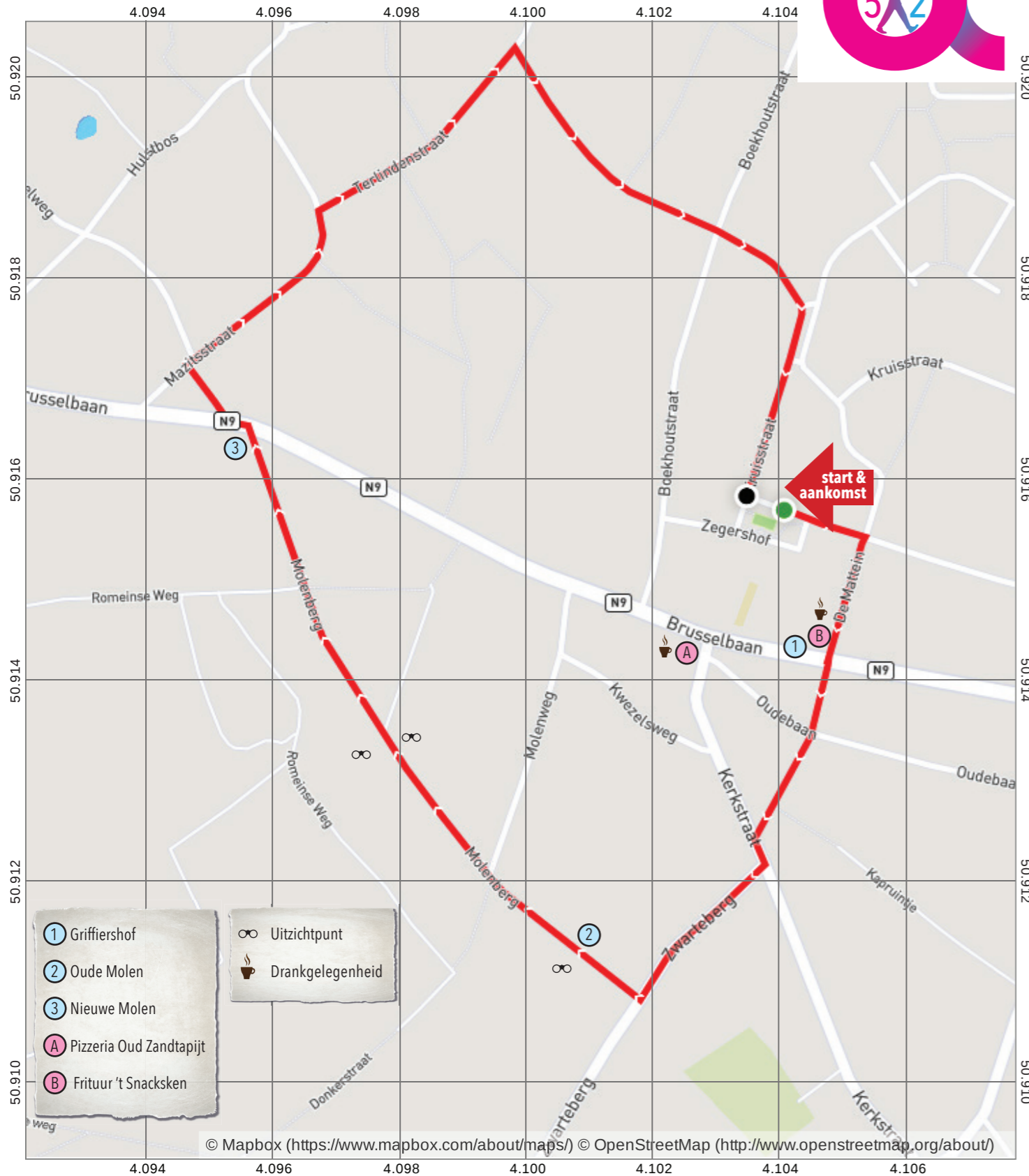

MOLENWANDELING

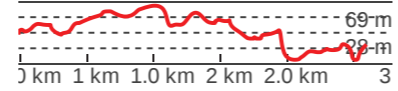
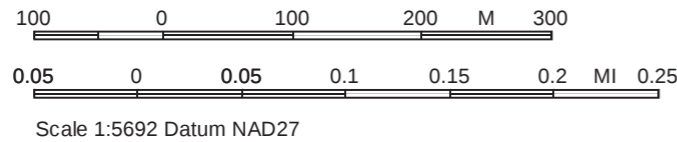

© Mapbox (https://www.mapbox.com/about/maps/) © OpenStreetMap (http://www.openstreetmap.org/about/)

- ① Griffiershof
- ② Oude Molen
- ③ Nieuwe Molen
- Ⓐ Pizzeria Oud Zandtapijt
- Ⓑ Frituur 't Snacksken
- ∞ Uitzichtpunt
- ☕ Drinkgelegenheid

1.3°E
3/14/21

49/52

MOLENWANDELING

KENMERKEN

- VERTREK & AANKOMST** Zegershof in deelgemeente Hekelegem
- LENGTE** 2,8 km
- WEGEN** Volledig langs verharde wegen.
- TYPE** Geschikt voor buggy's en rolstoelen.
- HORECA** Pizzeria Oud Zandtapijt
Brusselbaan 92, Hekelegem
Frituur 't Snacksken
Brusselbaan 129, Hekelegem

BLIKVANGERS

- Griffiershof of hoeve De Witte
- Oude Molen
- Nieuwe Molen

ROUTE

Op het hoogst gelegen punt van de Affligemse deelgemeente Hekelegem, de Molenberg, pronkt de 'Oude Molen'. Hij en zijn broertje, de 'Nieuwe Molen' of molen 'De Vis', zijn steeds hoofdfiguren in dit landschap geweest en de trouwe bewakers over een dorp van rozen, hop, zandtapijten en abdijen.

We verlaten het Zegershof via het grasveld in de richting van de Guchtstraat (tussen huisnummer 3 rechts en huisnummer 12 links). Wij stappen de Guchtstraat niet in maar nemen rechts de Leenweg (volg 101). We komen aan de Brusselbaan (N9) die wij oversteken. Vooraleer rechtdoor het smalle steegje (voetweg 51) in te stappen, kijken we even achterom en zien links aan de overkant het Griffiershof of hoeve De Witte. Wij kruisen de Oude Baan en stappen nog steeds rechtdoor de Kapruinweg in. We komen aan de Kerkstraat die wij oversteken. We gaan even naar links om dan rechts de Zwarteberg naar omhoog in te stappen (knooppunt 101, volg 102). Let op het mooie herenhuis op de hoek. Wij nemen de eerste straat rechts, de Molenberg (volg niet langer 102). We blijven deze straat volgen (kijk naar de mooie vergezichten links en rechts). Op het huisnummer 35 rechts bevindt zich de Oude Molen. Op het einde van de Molenberg bevindt zich links de Nieuwe Molen. Wij komen opnieuw op de Brusselbaan (N9). Die steken we over (VOORZICHTIG want soms druk verkeer) en nemen schuin, tussen Napoleon Games en de firma Poggenpohl, de Mazitsstraat steil naar beneden. We nemen rechts nog steeds de Mazitsstraat. Wij blijven die volgen en nemen de eerste straat rechts, de Terlindenstraat. Wij nemen het kleine baantje rechts rechtover huisnummer 70 NIET maar stappen verder en nemen de eerstvolgende straat rechts (nog steeds de Terlindenstraat). Wij kruisen de Boekhoutstraat en stappen rechtdoor de Kruisstraat in. We draaien met de Kruisstraat rechts mee. Voorbij het grasperk in het midden verandert de naam van de straat in Zegershof. Wij blijven die volgen en komen zo terug links aan het sportplein en het grasveld van het Zegershof.

GRIFFIERSHOF

Het Griffiershof of **hoeve De Witte** is een semi-gesloten hoeve daterende uit 1752 met een geplaveide binnenkoer. Het huis dankt zijn naam aan de familie De Witte die hier woonde en vanaf 1686 gedurende **vier generaties griffiers** leverde aan de abdijs Affligem. In het hof, bij de toenmalige griffier Johannes De Witte, hield **Dom Beda Regaus**, de laatste proost van de abdijs, zich schuil tijdens de Franse Revolutie. Zorgvuldig heeft hij hier de kronieken van de abdijs bijgehouden en een deel van de schatten verborgen. Dom Beda Regaus verbleef hier 10 jaar bij **Benedictus Emanuel De Witte** tot aan zijn dood op 90-jarige leeftijd in 1808. Tijdens de verbouwingswerken in de jaren 1975-1976 werd het interieur grondig gewijzigd. Aan deze hoeve zijn een aantal sterke verhalen verbonden. Zo wordt er verteld dat bij een huiszoeking Dom Beda Regaus zich zou verstopt hebben in het echtelijk bed of, sterker nog, in het hondenhok. Het verhaal doet ook de ronde dat er een rechtstreekse onderaardse verbinding zou zijn geweest tussen de abdijs en de griffierswoning maar daar is nooit één enkel spoor van gevonden, ook niet tijdens de verbouwingen.

Griffiershof

Oude Molen

Oude Molen

DE OUDE MOLEN

De Oude Molen is een **stenen korenwindmolen** op de oostzijde van de Molenberg (of **Hoog Boeckhout**). De benaming wordt gebruikt om een onderscheid te maken met de **molen De Vis** iets verder. Hij ligt op 74 meter boven de zeespiegel en is **het hoogste punt van Hekelgem**. De romp van de molen (van de grond tot het weerhaantje) is 15 meter.

De eerste **houten staakmolen** werd voor 1356 gebouwd en stond iets noordelijker. Het juiste bouwjaar is onbekend. Hij werd verpacht door de monniken van de **abdijs Affligem**. Toen hij door een storm verwoest werd in 1413 werd, zoals genoteerd in 1771 door Dom Beda Regaus, de toestemming verkregen om een nieuwe molen op te richten op de huidige plaats. De molen werd verwoest tijdens de godsdienstoorlogen van einde 16e eeuw met als gevolg dat de monniken in 1648 een nieuwe windmolen bouwden binnen de muren van de abdijs. De Oude Molen kwam in 1633 in privé-handen maar de abdijs Affligem bezat nog cijnsrechten op de molen.

Gezien hun hoge ligging waren windmolens in oorlogs- en andere beroerde tijden van strategisch belang en deden ze vaak dienst als observatiepost. Er werden signalen doorgegeven door onder meer de stand van de wieken. Dit verklaart waarom de molens door vijandige troepen gevisieerd werden. Dat was niet anders met de Oude Molen.

Hij was herhaaldelijk het tafereel van dramatische gebeurtenissen. Op 26 mei 1706 werd **molenaar Petrus De Visch**, samen met zijn knecht Adrianus, op de molen vermoord door terugtrekkende **Franse troepen** (onder Lodewijk de 14de), 3 dagen nadat zij tegen de Engelsen een nederlaag opgelopen hadden in Ramillies in Waals-Brabant. Op diezelfde tragische dag beviel de vrouw van de molenaar, **Jacoba Van de Broeck**, van een zontje. Uit pure noodzaak hertrouwde de weduwe Jacoba reeds op 15 augustus van hetzelfde jaar met molenaar en weduwnaar **Adrianus van Lierde**. Hiermee deed de familie van Lierde, voor vele jaren, haar intrede in Hekelgem.

Naast de houten molen werd in 1785 de huidige **stenen molen** gebouwd (zie het jaartal in de sluitsteen van de ingangsbog) door de kleinzoon van Adrianus van Lierde, **Josephus van Lierde**. Josephus stierf echter nog in hetzelfde jaar, nog vóór zijn levenswerk voltooid werd. In 1830 werd de molen door zijn kinderen openbaar verkocht. De nieuwe eigenaar werd **Jean Baptist De Vis**, die in 1827, ook op de Molenberg, de Nieuwe Molen had laten bouwen. In 1895 werd de jonge molenaarsknecht Alvin De Corte in de molen gevat door het raderwerk en kwam op smartelijke wijze om het leven. Tijdens de Franse bezetting deed de molen dienst als 'sluikkerk'. Er werden in het geheim huwelijken ingezegend en kinderen gedoopt. Na 1894 volgen verschillende eigenaars elkaar op. In 1943 werd de molen **geklasseerd**. In 1950 werden alle molenaarsactiviteiten stopgezet.

In 1951 werd de molen gekocht door **Dr. J. Cuvelier**, befaamd chirurg in Aalst, die de molen zal laten herstellen en inrichten als woning in de jaren 1957-1958.

In de jaren 1989-1993 volgde, na een jarenlange leegstand, een nieuwe grondige restauratie door de huidige eigenaar, **Dirk Nevens**, waarbij nieuwe wieken werden aangebracht. De wieken kunnen wel nog draaien maar de molen is niet maalvaardig.

DE NIEUWE MOLEN

De Nieuwe Molen was de trots van het **molenaarsgeslacht De Vis** en dateert uit 1827. De molen is ook gekend als Molen De Vis naar de familie die hem tot 2015 in bezit had. Deze **bakstenen molen** staat op een hoogte van 72 meter boven de zeespiegel en werd gebouwd op de westflank van de Molenberg door Jan Baptist De Vis uit Meldert, die in 1830 ook de Oude Molen zal kopen. Hij bezat ook de Watermolen of Nedermolen (de huidige Mooie Molen) in Meldert. Jan Baptist wou de mooiste en sterkste molen van Brabant bouwen. De molen is gebouwd met bakstenen uit de streek. Jan Baptist was getrouwd met Joanna De Witte, de dochter van de laatste griffier van de abdijs Affligem en dus afkomstig van het **Griffiershof** of hoeve De Witte op de Brusselbaan.

Deze molen, die terecht de stevigste uit de streek mocht genoemd worden, werd bij de oprichting alleen gebruikt voor het malen van graan. In 1869 werd hij ook gebruikt om olie uit koolzaad te persen maar die activiteit werd snel stopgezet. Hij werd eveneens gebruikt om haver en boekweit te malen. De molen zorgde voor de nodige energie om een dorsmolen, een wammolen, een raapmolen, een cirkelzaag, een haverpletter en een boekweitpellerij aan te drijven. Van 1883 tot 1913 werd bij windstille een stoommachine gebruikt. Vanaf 1913 werd die niet meer gebruikt omwille van de grote kosten en draaide de molen alleen door de kracht van de wind. De stoomketel bleef ter plaatse en voorzorg de vergaarbak en de stal van water tot het einde van WO II. In 1928 werd een petroleummotor geplaatst die in 1941 vervangen werd door een elektrische motor omdat een dieselmotor te luid was (er werd in oorlogstijd immers vaak stiekem gemalen). Van de wind werd nog weinig gebruik gemaakt. De molen kreeg in 1943, net als de Oude Molen, het statuut van **beschermd monument**. Gedurende WO II werd de molen zeer zwaar beschadigd door artillerievuur. Het gebulder van de kanonnen die in de nabijheid geplaatst stonden deden hem trillen op zijn grondvesten waardoor er wellicht een paar scheuren in de muren kwamen. Duitse en daarna Engelse troepen vestigden zich in de molen en voerden bepaalde 'aanpassingswerken' uit.

Vanaf 1952 was de molen buiten gebruik en geraakte hij steeds meer in verval. Dit had vermeden kunnen worden indien een vergoeding voor de geleden oorlogsschade snel had plaatsgevonden. In 1958 werd uit veiligheidsoverwegingen zelfs de molenroeden tot tegen de askop afgezaagd. In 1966 waren de noodzakelijke werken zo ingrijpend (en de kosten zo hoog) dat ze niet langer als restauratie konden worden beschouwd maar als een totale vernieuwing van het gebouw. Er werd voorgesteld de bescherming van de molen op te heffen, wat uiteindelijk pas in 1992 zal gebeuren door minister Waltniel. In 1977 werd nog een poging ondernomen om de molen te restaureren maar omwille van de hoge kosten ging dat plan niet door. De eigenaar argumenteerde als particulier niet in staat te zijn om de molen te vrijwaren tegen verval en de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen voelde zich ook niet geroepen. De molen verviel praktisch tot puin.

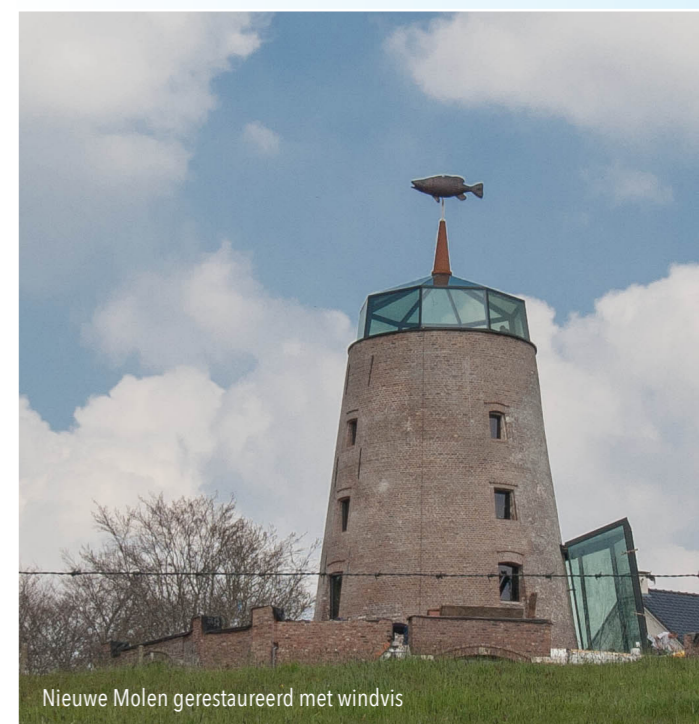
Toen in 2006 de laatste telg van de **familie De Vis** die de molen bewoonde overleed bleef van de molen enkel nog de molenromp over. Gelukkig heeft de familie De Vis nooit beslist de gebouwen te slopen. In 2015 verkochten de erfgenamen molen en molenaarshuis aan de **familie Krauch**, die alles prachtig liet restaureren. Bovenop de molen lieten ze een gaanderij bouwen van waaruit men bij helder weer een zicht heeft op Geraardsbergen, Ninove, Aalst, Dendermonde, Sint-Niklaas. Als windvaan kozen ze voor een '**windvis**' als eerbetoon aan de familie De Vis. De familie Krauch kocht eveneens het aangrenzende domein Verbrugghen van de Abdijs Affligem.

Oude Molen

Nieuwe Molen

Nieuwe Molen gerestaureerd met windvis

